

Întreprinderea de stat Editura „Universul”

**Raportul
cu privire la activitatea economico-financiară
a Î.S. Editura „Universul”
pentru anul 2022**

Chișinău 2023

Fondată în anul 1933, I.S. Editura "Universul" este o întreprindere proprietate de Stat 100%, fondator fiind Agenția Proprietății Publice, cu un capital social în mărime de 49.720.373 lei.

Întreprinderea desfășoară activitate de întreprinzător pe baza proprietății ce i-a fost transmisă în gestiune economică. Sediul și blocul de producere a întreprinderii este amplasat în municipiul Chișinău, strada Vlaicu Pîrcălab, 45. Întreprinderea mai dispune de garaje și depozite care sunt amplasate în mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 89/1.

Fiind o întreprindere la autogestiune, întreprinderea își promovează bugetul anual, prestează independent servicii poligrafice și alte servicii conform principiilor de piață; își variază nomenclatorul produselor în dependență de condițiile actuale ale pieței.

Sălile de producere sunt dotate cu utilaj tehnologic funcțional:

- *pentru efectuarea proceselor prepress;*
- *utilaj pentru tipar;*
- *utilaj de legătorie și broșare;*
- *utilaj poligrafic digital;*
- *alte utilaje și dispozitive auxiliare.*

Echipa și managementul întreprinderii

Numărul angajaților, conform Statului de personal aprobate de Fondator, este de 58 angajați.

I. Personal muncitoresc.

Personalul muncitoresc la rândul său se clasifică în:

- a) Personal industrial productiv;
- b) Personal neindustrial.

II. Personal administrativ.

Personalul administrativ este compus din 7 angajați și este remunerat conform salariului funcțional stabilit.

Personalul muncitoresc constituie 51 angajați și este remunerat conform volumului de lucru îndeplinit, în acord cu rețeauatarifară.

Structura organizatorică a întreprinderii este următoarea:

- Administrator;
- contabil
- secția de producere
- secția juridică și resurse umane
- serviciul achiziții, marketing și aprovizionare
- sector machetare și forme
- sectorul ziare
- sector tipar-broșare
- sectorul pregătire a hîrtiei

- serviciul deservirii tehnice
- secția administrativ-gospodărească

Personalul de bază a întreprinderii este constituit din muncitori calificați și anume tipografi-operatori cu o experiență vastă în domeniul poligrafiei.

Performanțele economico-financiare ale întreprinderii

Anul 2022 a fost un an dificil, în legătură cu majorarea semnificativă a prețului la materia prima (hirtia) cât și a materialelor poligrafice (vopsea, reagenti, placi ofset), astfel cu efortul comun, s-a încheiat anul calendaristic cu o pierdere nesemnificativă după impozitare pe întreprindere, precum și cu onorarea obligațiilor față de bugetul de stat și salariați, conform legislației în vigoare.

Pentru anul 2022 volumul cifrei de afaceri din activitățile principale de tipărire a ziarelor, cărților și alte servicii tipografice, precum și activități de leasing operațional și alte a constituit 23 312 927 lei, ceea ce reprezintă o majorare cu 8 002 745 lei față de perioada anului 2021.

Din tot volumul serviciilor prestate din activitățile principale de tipărire a ziarelor, cărților și alte servicii tipografice (74,6%): din tot volumul serviciilor tipografice 16 % constituie tiparul ziarelor, 84 % sunt reviste, ilustrativă, carti, formulare, și altele.

Veniturile realizate din activitățile de leasing operațional au constituit 4 787 256 lei, ceea ce reprezintă cu 530 114 lei mai mult comparativ cu perioada anului 2021.

Analiza rezultatelor de profit și pierdere a IS Editura "UNIVERSUL"

Tabelul 1

Indicatori	Perioada de gestiune	
	Anul 2021	Anul 2022
1	3	4
Venituri din vânzări (tipar+chiria)	15310182	23312927
Costul vânzărilor	9219293	17608504
Profit brut (pierdere brută)	6090889	5704423
Alte venituri din activitatea operațională	2512964	43065
Cheltuieli de distribuire	313409	132744
Cheltuieli administrative	6936605	4993312
Alte cheltuieli din activitatea operațională	1618238	527889
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	(264399)	93543
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)		15253
Profit (pierdere) pînă la impozitare	(264399)	108796
Cheltuieli privind impozitul pe venit	59707	119711
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	(324106)	(10915)

Tabloul economic, prezentat mai sus, al ÎS Editura "Universul" pentru anul 2022 ne descrie situația generală economică pozitivă a acesteia. Astfel, conform datelor sistematizate în tabelul 1 menționăm ca întreprinderea în anul 2022 a obținut un profit până la impozitare în suma **108 796 lei** majorându-se considerabil față de anul 2021 cu 373 195 lei.

Deoarece întreprinderea a suportat cheltuieli privind impozitul pe venit în sumă de 119 711 lei mai mare decât profitul înregistrat până la impozitare (ajustările efectuate în declarația VEN12), a obținut un rezultat negativ al perioadei de gestiune sumă de 10 915 lei.

Din cele descrise, rezulta că situația economică a ÎS Editura "Universul" s-a îmbunătățit în anul 2022 comparativ cu anul 2021, iar activitățile desfășurate sunt permanente în vizorul conducerii, cu monitorizarea permanentă a cheltuielilor și veniturilor.

Veniturile și cheltuielile constituie elemente contabile legate direct de determinarea rezultatului activității economico-financiare a întreprinderii, astfel în continuare, în tabelul 2 și 3 vom sistematiza informația privind structura veniturilor și cheltuielilor în dinamica, anii 2022-2021, ponderea acestora în total.

Analiza structurală a veniturilor

Tabelul 2

Nr. crt	Indicatori	Anul 2021 (lei)	Cota,%	Anul 2022 (lei)	Cota,%	Abaterăa +/-
	1	2	3	4	5	6=4-2
1	Venit din vânzări (total), din care:	15 310 182	85,90	23 312 927	99,68	8 002 745
2	Venit din realizarea materialelor și prestarea serviciilor de tipar	11 053 039	62,01	17 515 723	74,90	6 462 684
3	Venit din locațiune	3 502 982	19,67	4 787 256	20,47	1 284 274
4	Alte venituri (deservire imobilelor, cămine)	754 161	4,23	1 009 948	4,32	255 787
5	Alte venituri	2 512 964	14,10	73 317	0,32	-2 439 647
	Total venituri	17 823 146	100	23 386 244	100	5 563 098

Analiza structurală a cheltuielilor

Tabelul 3

Nr. crt	Indicatori	Anul 2021 (lei)	Cota,%	Anul 2022 (lei)	Cota,%	Abaterăa +/-
	1	2	3	4	5	6=4-2
1	Costul vânzărilor	9 219 293	50,80	17 608 504	75,26	8 038 211
2	Cheltuieli comerciale	313 408	1,73	132 744	0,57	-180 664
3	Cheltuieli generale și administrative	6 936 606	38,22	4 993 312	21,34	1 943 294
4	Cheltuieli operaționale	1 677 944	8,92	527 889	2,25	-1 150 054
5	Cheltuieli financiare	0		14 999	0,06	14 999
6	Cheltuieli privind impozitul pe venit	59 707	0,33	119 711	0,51	60 004
	Total cheltuieli	18 147 252	100	23 397 459	100	5 249 908

Din informația prezentată în tabelul 2 și 3 constatăm că structura principală a veniturilor și cheltuielilor în dinamică s-a modificat, se observă că prevalează creșterea veniturilor asupra cheltuielilor, ceea ce duce la creșterea profitului până la impozitare în anul 2022 cu 373 195 lei față de anul 2021, astfel veniturile sau majorat cu 5 563 098 lei și respectiv s-au majorat și cheltuielile cu 5 249 908 lei.

Totodată, majorarea profitului până la impozitare în anul 2022 a fost diminuată de creșterea în dinamică a cheltuielilor. Astfel, cota principală din totalul cheltuielilor pentru anul 2022, similar anului 2021, o deține costul vânzărilor (75,26%), generată de majorarea prețului privind materialele, materia primă, energia electrică, cheltuieli pentru prestarea serviciilor de terți, retribuirea muncii personalului și contribuțiile calculate la buget. O cotă semnificativă din totalul cheltuielilor revine cheltuielilor de personal, privind retribuirea muncii și cheltuieli legate de contribuțiile calculate constituind 9 179 126 lei în anul 2022 (cota 39,23%).

Întreprinderea în anul 2022, ca și în anul 2021 a înregistrat rezultat din activitatea financiară în suma de 15253, ca rezultat al recunoașterii cheltuielilor aferente diferentelor de curs valutar și cheltuielile privind dobânzile.

În final conchidem că în dinamica s-au majorat atât cheltuielile cât și veniturile, ritmul mai mare de creștere a veniturilor față de cheltuieli a condiționat creșterea considerabilă a profitului până la impozitare în anul 2022 cu 373 195 lei, restul 0,51% revine cheltuielilor privind impozitul pe venit conform declarației VEN12 pentru anul 2022.

Un indicator al performanței IS Editura "Universul" care caracterizează independența financiară a întreprinderii este capacitatea de plată a acesteia, descriere prezentată în tabelul de mai jos.

Analiza lichidității bilanțului contabil cu aplicarea normativelor de reducere la IS Editura "Universul"

Tabelul 4

Denumirea coeficienților	Intervalul optim	Formula de calcul	La sfârșitul anului 2022, lei
1.lichiditatea curentă, coef (gr.III)	$\geq 2,0$	(Mijl.băn. + Inv.t.s.+ 70% Cr.t.s. +80%SMM)/DTS	3,24
2.Lichiditatea intermediară, coef. (gr.II)	$\geq 1,3$	Mijl.băn. + Inv.t.s.+ 70% Cr.t.s. +80% Produse și mărfuri	2,90
		DTS	
3.Lichiditatea absolută, coef.(gr.I)	$\geq 0,2$	Mijloace bănești	0,57
		DTS	

Analiza nivelului de lichiditate la întreprindere pe parcursul anului 2022 denota încadrarea în limitele optime a lichidităților la sfârșitul anului, ceea ce denota independența și siguranța financiară a IS Editura "Universul" și capacitatea de plată înaltă.

Deși, coeficienții de lichiditate de gr.I-II în dinamică se încadrează în nivelurile recomandate și denotă o circulație optimă a creanțelor, stocurilor de mărfuri și materiale,

totusi este necesar de ținut sub control valoarea acestora pentru a nu „îngheța” stocurile, de a monitoriza datoriile curente și respectarea termenilor de plată și încadrarea în limitele clauzelor contractuale.

Astfel, în rezultatul celor expuse și în situația social-economică dificilă din țară, creșterea în anul 2022 a preturilor la energia electrică acestea indirect vor influența veniturile din vânzări, și presupunem ca se vor diminua din cauza micșorării puterii de cumpărare a consumatorilor, primordial fiind bunurile de primă necesitate, direct vor crește cheltuielile pentru energia electrică, posibil o creștere a costului vanzarilor, deci va fi foarte dificil de menținut indicatorii pozitivi ai anului 2022 și în anul 2023, astfel că în continuare este nevoie de “vegheat” permanent “viata economică” a IS Editura “Universul”.

Astfel, cum s-a mai menționat rezultatele pozitive, cu impact pozitiv pe termen lung nu sunt concretizate direct doar în venituri și cheltuieli, profit și pierderi, dar și în satisfacerea clienților, angajaților, relațiilor sănătoase între participanții la activitatea economică a întreprinderii, utilizatori interni și externi, deci, ținând cont de importanța acestor factori în continuare ne vom opri asupra indicatorilor non-financiari.

Deși deseori e foarte greu de orientat viziunile managerilor asupra indicatorilor non-financiari, în ultima perioadă măsurarea performanței întreprinderii fără aceasta e imposibilă. De ce este atât de importantă alegerea corectă a indicatorilor de performanță? Deoarece, acești indicatori oferă o viziune de sinteză asupra performanței întreprinderii și evaluează măsura de implementare și execuție a lor, a contribuit la creșterea valorii întreprinderii pe termen lung, deoarece un rezultat nu reprezintă nimic, dacă acesta este analizat de unul singur.

Deci, unii din indicatorii non-financiari de performanță care caracterizează activitatea IS Editura “Universul”, precum și riscurile întâlnite sunt:

-*Satisfacția Beneficiarului* este de o importanță vitală pentru succesul întreprinderii, deoarece s-a demonstrat că este strâns legată de credibilitate, fidelitate și profitabilitate. Despre comanditarii care sunt satisfăcuți de serviciile prestate, duce la o probabilitate mai mare de a reveni din nou cu alte comenzi.

Alt indicator important pentru o afacere “sanatoasă” este “*motivatia angajaților*”.

În condițiile economiei actuale, măsura în care sunt motivați angajații întreprinderii determină progresul acesteia. Esența unei întreprinderi este resursa umană. Ea este singura creatoare de valoare, adică un flux de creativitate și originalitate necesar descoperirii posibilităților de cunoaștere a propriilor limite. Angajatul constituie factorul cheie în succesul întreprinderii și, din acest motiv, resursa umană trebuie modelată, susținută și motivată pentru o implicare cât mai intensă în vederea realizării performanțelor. Soluția cea mai eficientă pentru a asigura supraviețuirea întreprinderii și pentru a menține succesul competițional este reprezentată de investițiile în oameni. De aceea, procesul de motivare este unul important, iar organul executiv al întreprinderii trebuie să jongleze cu strategiile de motivare pentru a determina performanța și a ajuta întreprinderea să activeze în continuare, astfel este binevenită decizia administrației de a remunera angajații în 2022

cu prime pentru rezultatele pozitive.

-Calitatea informatiei prezentate utilizatorilor interni si externi, orice angajat, cumparator, beneficiar este in drept sa dispuna de informatii doar calitative despre mediul in care traieste, munceste, se odihneste. ÎS Editura "Universul" in activitatea de zi cu zi se conduce de motto-ul "Cand tu iti achiti impozitele, taxele si contributiile fiscale corect, sunt bani pentru toate", deci, conformarea întreprinderii ca contribuabil onest, este al indicator de performanta care permite întreprinderii sa-si pastreze în timp acest "titlu", dar obtinerea acestuia se datoreaza doar prin sistematizarea muncii tuturor angajatilor întreprinderii, obiectivitatea si onestitatea acestora.

Orice activitate presupune și riscuri, riscul de afaceri este constituit de amenințările care apar la adresa capacității întreprinderii de a-și atinge obiectivele de afaceri (financiare, de vânzări etc.). În afaceri, riscul se concretizează prin faptul că planurile unei întreprinderii pot să nu se realizeze conform așteptărilor/strategiei. Riscurile pot fi atât interne (țin de modul de funcționare al întreprinderii), cât și externe (creșterea prețurilor materiilor prime pentru producție, concurență în creștere sau modificări legislative pe piața pe care respectiva întreprinderii este prezentă). Cauzele riscurilor in afaceri pot fi: naturale, sociale, politice, economice.

In mod general riscurile care pot influenta activitatea entitatilor, inclusiv ale ÎS Editura Universul pot fi impartite in interne si externe.

Riscurile interne sunt determinate de factori din interiorul organizației sau proiectului, iar controlul lor va fi mai ușor de făcut. Iată câteva exemple de riscuri interne:

- riscul de incapacitate de plată-este determinat de imposibilitatea întreprinderii de a face față plăților curente, ca urmare a lipsei de lichidități. Această situație poate inteveni și atunci când activitatea întreprinderii este profitabilă, atunci când întreprinderea nu corelează momentele în care încasează de la clienți cu momentele în care plătește către furnizori;

- riscul tehnologic, ce se referă la apariția unor defecțiuni ce vor provoca întârzieri în livrarea comenzilor contractate.

- riscul concurențial este determinat de apariția unor firme ce produc aceleași bunuri si servicii. Riscul concurențial nu poate fi eliminat complet, dar întreprinderea se poate diferenția de alți competitori prin construirea unor avantaje concurențiale: servicii mai bune, termen de executare a lucrărilor plus calitate.

- riscuri economice, majorarea brusca a preturilor la materia prima energie electrica, termica, gaze naturale.

Riscurile externe sunt determinate de factori din mediul în care întreprinderii își desfășoară activitatea, dar aflați în afara controlului ei. În cele mai multe situații, aceste riscuri nu pot fi complet eliminate, astfel că înțelegerea impactului și cunoașterea factorilor ce le declanșează sunt vitale. Iată câteva exemple de riscuri externe:

- riscul valutar determinat de oscilațiile de curs ale unei monede de referință. Atunci când materia prima procurată este evaluată la cursul valutar.

Concluzionind mentionam ca, analizând rezultatele activității desfășurate în 2022,

considerăm necesare pentru munca întreprinderii următoarele priorități:

1. sporirea volumului de producție și veniturilor întreprinderii prin creșterea numărului de comenzi;

2. valorificarea spațiilor neatrenate în procesul de producere a întreprinderii;

3. în condițiile economiei de piață, întreprinderea se străduie să facă față cerințelor dure de concurență și să producă în continuare produse poligrafice.

Administratorul
ÎS Editura „Universul”

Ion Timotin